

Heiner Reber

Axel T Schmidt, DIE HERDE – STIFFENSTUFF

Úvodní slovo na vernisáži 13. 3. 2011

Zde před vámi stojí STIFFENSTUFF, není podbízivý, ale ani provokující. DIE HERDE zahrazuje cestu. To, co nám Axel T Schmidt ukazuje, je obstruktivní, znepokojující a komplexní.

vlastní interpretace

Divákovi většinou napomůže, pokud mu umělec nabídne jeden pohled na daný umělecký artefakt. Schmidt nabízí náповědu: polární oblasti a ledovce tají a tím odkrývají to, co bylo dlouho skryté. Matka příroda musí vydat tajemství, která před tisíci lety pohřbila.

Sigmund Freud před sto lety objevil proces identický s touto přírodní revolucí. Jeho koncept „nevědomí“ ukazuje, že podněty ukryté v lidské duši mají významný vliv na život každého člověka. Od té doby je v obecném povědomí skutečnost, že viditelné je založeno na neviditelném. To by mohlo být první stopou na cestě při poznávání STIFFENSTUFF.

Umělec nám nabízí globální pohled na svou práci a zároveň ukazuje dvě cesty k jejímu chápání. Na jedné straně politické: příroda se vyvíjí radikálním způsobem. Musíme čelit mnohým změnám, které provází zmatek a jsou jen těžko pochopitelné. Na druhé straně je tu umělcův pohled na realitu. Člověkem způsobená změna klimatu nám dává možnost vidět skryté věci. Autor na nás křičí: „Využijte tuto příležitost. Dívejte se. Dějí se tu děsivě krásné věci.“

Oba aspekty jsou evidentní. Pomáhají tento zmar lépe pochopit a vyrovnat se s ním. Nabízí kritický dialog umělce se situací, které v minulosti svět nikdy nemusel čelit. A každý si může přidat svůj mikroskopický pohled na prvotní makroskopický náhled, protože to, na co se díváme, dosahuje daleko za původní inspiraci.

materiál a forma

Vosk a led jsou materiály, které jsou si ještě vzdálenější než oheň a voda. Tato dvojčata jsou schopna velkým výkonů – vzpomeňme třeba parní stroj. Vosk a led jsou od sebe dál než nebe a země, které spojuje horizont.

Vosk je vlastně posvátný materiál a je v něm obsažen rituální a kulturní vývoj lidstva. Vosk svíčky je nositelem světla a symbolem super-přírody. Jako čistý materiál je matkou všech zobrazení a služebnou sochařství. Voskové tabule daly základ alfabizaci světa a voskové válce jako první uchovávaly akustický záznam. Voskové ucpávky zachránily život Odysseovi a jeho mužům před písněmi Sirén. Vosk je ale hlavně materiál přátelský ke člověku. Je jemný, ohebný, příjemně voní, je teplý. Zkrátka je symbolem života. Jeho přirozená teplota je podobná té lidské a lze ho tedy modelovat jen pouhýma rukama.

Led je zcela odlišný: jako voda v tom nejpodivnějším skupenství je tvrdý a bolest způsobující, ztuhlý a odmítavý, odkazující k věčnosti. Život dávající voda se ve formě ledu mění v hrozbu. Ve své podstatě je krásný, ale zrádný a nebezpečný. Schmidt tyto dva materiály spojuje. Jsou srdcem DIE HERDE. Život

a smrt se v jeho sochách spojují nebo ještě lépe: bojují za ovládnutí formy. Led vosk omezuje a vnucuje mu vnější tvar. Vosk přináší ledu život, mění jeho formu a obohacuje jeho vnitřní strukturu.

Ale tento boj o nadvládu netrvá dlouho, protože oba oponenti se v momentě spojení rozdělí. Ale přesto, že si protiřečí, mají oba materiály něco společného. Přestože jsou velmi proměnliví, mají fundamentální vliv jeden na druhého. To vyúsťuje v to jediné, co mají společného: moment spojení a moment separace. Pak už žádný kontakt neexistuje. Z tohoto setkání nic nezůstane.

Vodu-odpudivý vosk nezanechá na ledu žádnou stopu a led, který se zprvu zdál být v tomto souboji tím silnějším elementem, vychází jako ten slabší, jehož pomíjivost byla zřejmá už od samého začátku.

Odlitý vosk a roztátý led zůstávají. Nejsou ale uměním, přestože byly záměrně formovány. Voda může být znovu zmrazena a vosk opět odlit do své původní formy. Může nám to být líto, protože voskové odlitky jsou každopádně působivé a estetické.

umění

Po zničení formy z tohoto spojení nic nezbylo a toto „téměř nic“ se stává uměním. Přenesený na sklo nám předkládá moment, o kterém mluvíme. Moment spojení, moment umírání ledu měnícího se ve vodu a moment ztuhnutí vosku. A každý moment je jiný, podle barvy vosku a podle jedinečnosti ledu dávajícího formu. Materiály mají víceméně svobodu, umělec kontroluje proces, ale ne produkt. Proto odlitý vosk není důležitý. Hlavní roli hraje umělec, protože on bojuje za nadvládu nad svým dílem.

Hlavním motivem Schmidtova konceptu je vztah mezi svobodou a nadvládou, napětím a změnami mezi nimi. Obě jsou pro DIE HERDE nepostradatelné. Slovo DIE HERDE neznamena ani „rodinu“, ani „houf“, ani „armádu“, ani „hromadu“. Schmidtova tvorba navazuje na to, co Aristoteles píše o člověku. Ten ho popisuje jako „zoon politicon“, jako tvora společenského, který by bez společnosti nemohl existovat, ale přitom je stále orientovaný jen sám na sebe. To je základní aspekt všech Schmidtových prací.

S pomocí techniky fotografie a tisku umělec zvětšuje tento moment a ovlivňuje naše vnímání této události, která je tak jedinečná, jako umělecké dílo, které ho zobrazuje. To, s čím jsme konfrontováni, jsou originály, uzavřené do dvou skleněných tabulí. Navzdory velikosti těchto skel nám může připomínat podobný pohled v jiném kontextu. Mezi laboratorními sklíčky pod mikroskopem může lidské oko také sledovat výjevy ze života a smrti. To skryté se stává rozeznatelným, známým a kontrolovatelným.

Prezentací STIFFENSTUFF Schmidt otevírá srdce cyklu DIE HERDE a odhaluje zamrzlé okamžiky ve velkém rozlišení. V tomto díle je velké množství krásy a také tajemství. A jedno tajemství musí být prozrazeno – vosk a led se ve skutečnosti nikdy nedotknou. Ten okamžik, který zde vidíte, se nikdy nestal.

Axel T Schmidt se narodil v roce 1959. Žije a pracuje v Bavorsku nedaleko Weidenu. K výstavě byl vydán ilustrovaný booklet s textem Heinera Rebera.